

- Kur'an'a Göre Allah'a Eş Koşma Suçu ve Tevhid Esasları -

Şirk Suçu ve İnsan

Allah tarafından şiddetle yasaklanmasına rağmen “her çağda işlenen en popüler suçlardan” birisi şirkdir.¹ Bu yönüyle evrensel bir nitelik taşıyan şirk, sadece Müslümanları ilgilendiren bir konu değildir. Allah şirke karşı tüm insanlığı uyarmıştır. Kişinin tevbe etmeden ölmesi halinde Allah'ın affetmeyeceği tek günah şirkdir.²

Şirk aynı zamanda insanları kendi aralarında sınıflaştırmanın ve insanı, insana ezdirmenin en kolay yoludur.³ Şirk koşan birey tüm peygamberlerden daha çok ibadet yapsa bile, bunların tamamı değersiz sayılır ve hiçbir faydasını göremez ve pişmanlığın en büyüğünü yaşamaya mahkûm edilir.⁴

İnsanın duygusallığının esiri olması sonucunda ortaya çıkan şirk, bireyin kendisini değersiz hissetmesine neden olduğundan, kişideki çalışma ve gayret gösterme azmini yok eder.⁵ Böyle bir kişi kendisini sürekli bir başkasının kurtaracağı beklentisiyle hareket eder ve kolaycılığa kaçır. Tıpkı cahiliye dönemi Araplarında olduğu gibi, kendisi gibi fani varlıklardan medet umarak, Allah'tan beklemesi gerekenleri onlardan beklemeye başlar. Bu nedenle Allah ile birlikte onları da razı etmeye çalışır. Buradaki asıl çıkmaz “Allah yok” ya da “iki, üç tane Allah var” demek değil, Allah'ın yanına, O'nun astıymış gibi başkalarını da yerleştirmektir.

Müşriklerin en büyük özellikleri “Sadece Allah” denildiğinde huzursuz olmalarıdır, Allah'a yakın saydıkları kişiler de araya konunca sevinç duyarlar.(Zümer,45)Bu mantık sonucunda Allah ile insanlar arasına “Allah'tan aşağı, insanlardan yukarı” kabul edilen bir sınıf oluşmaktadır. Aslında bu sınıf Allah ile kullar arasına çok derin bir set çekmiştir. İşte Kur'an bu seti yıkmak için gelmiştir.

“İslam dininde, Allah ile kulları arasında aracı yoktur !” ilkesiyle anlatılmak istenen de, aslında Allah ile kulları arasında hayali duvarlar ve engeller yoktur gerçeğidir. Şayet birileri tarafından oluşturulmuş bir aracı veya engel varsa, mutlaka yok edilmelidir! Allah hiçbir zaman kulları ile ilişkisini kesmez ve onları terk etmez. Tam aksine insan Allah'a yakın kabul ettiği varlıklardan beklenti içerisine girerek Allah ile ilişkisini kesmiş olur.

Şirk koşan veya Allah ile kendisi arasında aracı edinen insan, aslında kendisiyle de sorunludur. Zira kendisini yetersiz görmektedir. Kendi benliğini gereksiz ve zavallı hissetmesine neden olan bu itikadî sapma, kurtarıcı zannettiği varlıklar için mallarını veya tüm değerlerini feda edebilecek boyuta kadar bireyin

¹ Bkz. Yusuf, 106. Şirk ve Tevhid kavramları İslami öğretilerin en önemlileridir. Hiçbir konu bu kadar önemli değildir

² Bütün müşrikler aynı zamanda “kâfir”dirler. Bkz. Al-i İmran, 151. Küfür şöyle oluşur: İnsanlar Kur'an'ı anlamadıkları için değil tersine anladıkları için okumak istemezler. Kişi bir Kur'an gerçeği ile karşılaşır, içlerinde bulunduğu grup ya da cemaatin öğretilerine muhalif olduğunu net olarak kavrayınca bir takım menfaatleri ya da arkadaşlık ilişkilerinin sonlanacağı kaygısına kapılır. Tam bu noktada doğrudan inkâr etmek yerine hakikate makyaj yaparak hem Allah'ı hem de insanları razı etme yoluna gider ve sonuçta Allah'ın beyan ettiği gerçeği dolaylı olarak gizler işte bu fiilin Kur'an'daki adı Küfür / Gerçeği örtmek, failin aldığı isim ise “Kâfir”dir. Kâfir olmanız için dini değerlere sövmeniz gerekmez herhangi bir Kur'an gerçeğini örter ondan rahatsız olursanız küfre girersiniz. Bu konuda daha geniş bilgi almak isteyenler Celaleddin Vatandaş'ın, “Tevhid ve Değişim” isimli eserinin 99-118. sayfalarına müracaat edebilirler.

³ Bkz. Ali Şeraiti, Dine Karşı Din, s. 30-36, Yaşar Nuri Öztürk, Din Maskeli Allah Düşmanlığı Şirk, S. 166-187.

⁴ Bkz. Nisa, 48, 116, Maide, 72-73, Furkan, 21-23, Zümer, 64-65. Çok başarılı bir öğrenci olabilirsiniz ancak sınavda tüm soruları doğru bilip son soruda kopya çekerken yakalandığınızda diğer doğrularda iptal edilir. Şirk de böyle bir şeydir. Şirke girdiğiniz zaman o ana kadar yaptığınız tüm amellerin yok olmasına ve faydasız hale gelmesine neden olmaktadır.

⁵ Şirkin insan psikolojisine etkisi için bakınız: M. İ. Hafız İsmail Surti, Kur'an'da Şirk Kavramı, S. 33-35. Hamdi Kalyoncu, Şirk Psikolojisi Yeryüzü Tanrıları, S. 9-114.

varlığını anlamsızlaştırabilir. Hatta bir hiç uğruna canını bile feda edecek noktaya gelebilir.⁶ Böylece şirk, özellikle de bazı din adamları vasıtasıyla kurumsal yapı kazanarak korkunç bir sömürü şebekesi olarak karşımıza çıkabilmektedir. İnsanlık tarih boyunca -Allah adına yapılan- bu zulüm ile ezilmiş ve böyle giderse de ezilmeye devam edecektir. Nitekim Kur'an "Allah'a ortak koşmayı en büyük zulüm."⁷ olarak nitelemiştir.

Şirk, bireyin kendisi gibi diğer bireylere kulluk ettiği inancın adıdır. Bu yönüyle dinsizlik değil, tabir yerindeyse bir nevi dindir. Kişiyi müşrik yapan ya yaratıcıyı yaratılmışların durumuna indirgemesi ya da yaratılmışı yaratıcının makamına yükseltmesidir, her iki durum da eşkoşmaktır. Ayrıca şirk, Allah'a inanmamak veya ibadet etmemekte değil, aksine O'nunla birlikte O'na yakın varlıklara da kulluktan pay ayırmak ve Allah'tan beklenebilecek herhangi bir şeyi onlardan da beklemektir.⁸ Kanaatimize göre müşriği tanımlayan en önemli nokta burasıdır. Müşrik "Ben Allah'tan başkasına ibadet etmiyorum ki!" der.

Ancak zaten sorun burada düğümlenmektedir. Problem Allah'a yakın saydığı kişilerde de O'nun sıfat ve özelliklerini görmesidir. Gözden kaçan ikinci nokta ise müşriklerin çoğu, Kur'an'ın yaptığı "ibadet" tanımından habersizdirler.⁹ Dikkat edilirse peygamberler en çok bu anlayış ile savaşmışlar ve kendilerine de en fazla bu konuda uyarı gelmiştir.¹⁰

Kendisi gibi beşeri varlıkları, dini ya da siyasi liderleri kutsayan ve ölümlü insanların görüş-düşüncelerini ölümsüz olduğunu zanneden kişilerin ahirette Allah'tan mükâfat beklemeye hiçbir şekilde hakları yoktur. Hayatlarını kimler için harcamışlar ve kimlerin davaları yürüsün diye çabalamışlarsa mükâfatlarını gidip onlardan beklemek durumundadırlar.¹¹

Bir kişiyi Allah için sevmek ile Allah gibi sevmek birbirinden farklı iki şeydir. Allah rızası için sever ve değer verirsiniz, onu takvalı olmaya çağırır hatalarını düzeltmesini beklersiniz. Eğer ölçsüz ve kuralsız bir tutku ile bağlanırsanız bu sefer hatasız ve ilahi sıfatları taşıdığını kabul edersiniz ki işte bu çok açık şirkidir. (Bakara, 165-166) İnsanları her an hata yapabileceklerini unutmadan sevmelidir.

Tüm İnsanlığın Bilmesi Gereken Gerçekler: "Şirk Nedir, Nasıl Meydana Gelir?"

Allah, sakınacağımızı hususları net bir şekilde ortaya koymadan bizi ondan sorumlu tutmaz.¹² Bu durumda şirkin ne olduğunu Kitabı'nda açıklamış olmalıdır. Nitekim günlük hayatımızda karşımıza çıkabilecek olan şirk türlerini, Kur'an'ı esas alarak şöyle sıralayabiliriz:

1- Yüce Allah'ın eşi-benzeri, ortağı, oğlu, Allah'a eşit kuvvetler icat etmek, yardımcısı ya da bir başkasına muhtaç olduğunu gizli ya da açıkça savunmak. Allah'ın yalnızca kendisinde var kabul ettiği özelliklere başkalarını ortak koşmak şirkidir, yani sınırsız görme, işitme, gaybı bilme vs. özelliklerine başkalarını da

⁶ Hangi dinden olursa olsun, özellikle de dindar kesimin kendi iç çatışmaları bu yüzdendir, yani önce bir kutsal üretilir, sonra da onun için akla hayale gelmedik maddi-manevi cinayetler kolaylıkla işlenir.

⁷ Bkz. Lokman, 13. Şirkin neden olduğu acımasız zulüm için bakınız: Y. N. Öztürk, age. S. 137-156.

⁸ Allah ile birlikte bir başkasına kulluğun Kur'an'daki mahiyeti için bakınız. Zekeriya Pak, Kur'an'da Kulluk, S. 129-181.

⁹ İbadet kavramı ve Allah'tan başkasına ibadet için bakınız. Ahmed Kalkan, Müslüman Akaidi İnanç Esaslarımız, S. 201-244.

¹⁰ Bkz. En'am, 82-88. Peygamberlerin şirkle mücadelesi için bakınız. Mehmet Kubat, Kur'an'da Tevhid, S. 74-112; ayrıca Mevdudî'nin -Tarih Boyunca Tevhid Mücadelesi ve Hz. Peygamberin Hayatı- isimli eseri de bu konuda önemli bilgiler içermektedir.

¹¹ Allah şirki affetmez... Kişi vatanın bölünmez bütünlüğünü (aşlında devletin istediği vahdeti) parçalamaya çalıştığı zaman, vatan haini kabul edildiği gibi, Allah'ın kendisine ait olan özellik ve sıfatlarını gasp edip başkasında gören kişi de tevhid ilkesini çiğneyerek bir bakıma Allah'a ihanet etmiş olur. Vatan hainleri idam gibi geri dönüşü olmayan cezalara çarptırıldıkları gibi, müşrik de tevbe etmeden ahirete giderse ceennem ile cezalandırılır.

¹² Bkz. Tevbe, 115; Kasas, 59; İsrâ, 15.

ortak etmek. Allah'ın zatının ete-kemiğe bürünüp bazı kişilerin kılığına girdiğini iddia etmek de apaçık bir şirktir.¹³ (Zuhruf, 15) .

2- Kâinatın ve toplumların işleyiş-yaşayış kurallarını ancak Allah belirler. Onun dışındaki herhangi bir kişinin tespitlerini zaman üstü kabul etmek doğrudan şirk kapsamına girer. Sorgulanamaz ilan edilen her şey aslında Allah'a ortak ilan edilen suni bir tanrıdır. Yüce Allah'ın değil de başkalarının emir ve yasaklarına göre hayat sürmek ve Allah'ın ölçüleri varken ataların izinden gitmek onlar için yaşamaktır ve kim kimin için yaşıyorsa onun kulu olmuştur. ¹⁴ (A'raf, 54, Enbiya, 23).

3- Ay, güneş ve yıldız gibi varlıkların insanların kaderlerine etki ettikleri, bu varlıkların gizili güçleri olup ölümümüze, doğumumuza vs. karar verdiğini iddia edenler yine müşrik olmuşlardır. Bu varlıklar Allah tarafından yaratılmış ve yasalara bağlanmışlardır. İnsana hizmet etmek için var olan bu gök cisimlerine kurbanlar sunmak, bazı hayvanları kutsamak olanda uğur ya da uğursuzluk aramak ve onlara yalvarmak akıl alır gibi değildir. (Hac, 65, İbrahim, 32-34) Allah gökleri ve yeri faydalanalım diye yaratmıştır, onlara kulluk edelim diye değil. (Fussilet, 37, Nahl, 3-22).

4- Yalnızca Allah'ın yapabileceği eylemleri bir başkasından beklemek de şirke düşürür. Ölülere diriltmek, dualara cevap vermek, olağan dışı yollarla birilerinin çarpabileceğini ya da kurtarıcılık yapabileceğini iddia etmek şirktir.¹⁵ Yine Allah'ın söylemediklerini söylemiş göstermek de şirki doğuran bir iftiradır. (A'raf, 191-198, Al-i İmran, 78 ve En'am, 93) (Bu şirki işleyen ile Allah hesaplaşacağını söylemektedir: Mü'minun, 117).

5- Mülk Allah'a ait olduğu halde onun koyduğu paylaşım ve işletim sistemini kabul etmemek şirktir. İnsanlar arasındaki gelir dağılımındaki adaletsizlikleri ve hukuksuzlukları Allah'ın takdiri saymak ve Allah'ı suçlamakta şirktir. Allah'ın bizler için belirlediği yaşam kanunlarını-hukuki düzenlemeleri kabul etmemek O'nun hâkimiyetini ve tek egemen güç olduğunu reddetmek anlamına gelir ki, bu da açık bir şirktir.¹⁶ (Muhammed, 8-9).

6- Allah'ın özelliklerini ya da sıfatlarını Allah'a yakın varlıklarda varsaymak, Allah'ın birilerine sadece kendisine ait yetkileri verdiğini kabullenmek, Allah'tan başka şefaathçiler ve günahları affeden başka varlıkların olduğuna inanmak, Allah'ın birilerini kayırdığını-imtiyazlar verdiğini dolayısıyla kurtarıcılık, yardım vs... yapabileceklerini kabul etmek tam anlamıyla şirke bulaşmaktır.¹⁷ (Hac, 71-72).

7- Mezhep, fırka, kilise, cemaat ve tarikat liderlerini ve bu kuruluşlara ait neşriyatı kutsal saymak, bu kurumları büyütmeyi amaç kabul etmek, kurtuluşun bu kurumlara bağlanmakla mümkün olabileceğini kabul etmek, ümmet içerisinde tefrikalaşmayı sağlayıp bulunduğu kurumun adını "Müslüman" kimliğinin önüne geçirmek gibi tavırlar Allah'ın kitabının ve ilkelerinin gölgelenmesine neden olduğu için şirktir.¹⁸ (Mü'minun, 52-56, Rum, 31-32, En'am, 153, 159, Al-i İmran, 102-105).

¹³ Müşrik zihnin Allah tasavvuru için bakınız. Abdulaziz Bayındır, Kur'an Işığında Aracılık ve Şirk, S. 42-66.

¹⁴ Hayatımızda tek egemen güç olarak Allah'ın hakim kılınması için bakınız. M. Beşir Eryarsoy, İman ve Tavır, S. 38-51.

¹⁵ Falcılık, cincilik, kehanet, gaybdan haber verme, kalplerden geçenleri bilme iddiaları ve uğurlu saydığı taş, ağaç, türbe vs. varlıkların kendisine fayda ya da zarar verebileceği, çarpabileceği ve ihtiyaçları giderebileceği inanışları da şirki doğurmaktadır.

¹⁶ Şirkin çağdaş yansımaları için bakınız. Ahmed Kalkan, Müslüman Akaidi İnanç Esaslarımız, S. 68-88.

¹⁷ Şirkin meydana getirdiği piramidik yapı için bakınız. Abdulaziz Bayındır, age., S. 68-89.

¹⁸ Fırkalaşmanın doğurduğu şirk görüntüsü için bakınız. Y. N. Öztürk, age. S. 137-156.

8- Allah'ın emir ve yasaklarına aldırış etmeden kendi keyfi arzularını, heva-hevesini kutsamak hayatının merkezine eğlencesini, grubunu, kutsal saydığı kişileri ve kin, şehvet gibi dürtülerini yerleştirip hayatını bunları razı etmeye adanmış şirktir. (bkz. Furkan, 43).

9- Kişinin Allah ile arasına araçlar koyması tartışmasız şirktir. Bu durumda kişi artık Allah'ın rızasını aramayıp araçları razı etmek için uğraşmaktadır ve Allah ikinci plana itilmektedir. Zamanla Allah'ın sıfatları ve özellikleri araçlarda görülmekte ve masum zannedilen bu yanlışlık diğer varlıkları tartışmasız kutsallar olarak düşündürmektedir ve nihayet araçların Tanrı olduğu iddiası kendiliğinden oluşmaktadır.¹⁹

10- Allah'ın salih kullarının mezarlarından medet uman, onlara yalvarıp yakaran, onları kutsayan, öldükten sonra yine insanların ihtiyaçlarını karşıladıklarına inanan ve yine onların bizleri duyduklarını zanneden kimseler müşrik olmuşlardır.²⁰ Bu noktada "Yetiş Ya Muhammed" diyen ile "İsa seni korusun" diyen arasında hiçbir fark yoktur. (Ahkaf, 4-6, En'am, 63-64).

11- Kurtarıcılık, şefaet, olağan dışı yollar ile yardım, şifa vermek, çarpmak²¹, yasalar koymak, dini ibadetlerin nasıl ve ne zaman olacağını belirlemek, haramlar ve helaller belirlemek Allah'a mahsustur. Din adamlarının veya Allah'a yakın ölmüş ya da diri kişilerin de bunları yapabileceklerini kabul etmek şirktir. (Tevbe, 31, Yunus,59, A'raf, 32-33) Yine Allah'ın izni ile doğaüstü güçlere sahip olduğunu iddia etmek Allah'a iftiradır ve şirki doğurmaktadır.²² (Bu yüzden Şeytan bile şirki reddetmiştir: İbrahim, 22).

Şirk yaratıcının özelliklerini, yaratılmışlar arasında paylaştırmaya çalışmaktır. O'na denk güçler ve O'nunla aynı nitelikte varlıklar olduğunu iddia ettiğinizde şirke girersiniz. Yine maddelendirmeye gerek duymadığımız.(Hâşâ) Allah ve sözleri ile dalga geçmek, sövmek, O'na eksiklikler yakıştırıp acıkmak, uyumak, yetersizlik isnat etmek vs. davranışlar çok çirkin şirk türleridir.

Elbette en büyüğe karşı yapılan bu edepsiz tavrın cezası da en büyük olup hesaplaşma zamanı geldiğinde karşılıksız kalmayacaktır. Şeytan bizi Allah'ın olmadığına ikna edemez²³ ama O'na benzer varlıkların olduğuna neredeyse insanlığın çoğunu -bilgisiz ya da bilgisini şeytanice kullanan din adamları vasıtası ile- inandırmayı başarmıştır. Şeytan bu konuda öylesine başarılı olmuştur ki, müşrikler artık onun kontrolünden de çıkmıştır. ²⁴ Şeytan'ın bu başarısından Kur'an'da da bahsedilmektedir. (Bkz: A'raf, 11-17, Sebe, 20-21)

¹⁹ Aracılık ve vesile edinmek inancı üzerine ciddi tenkitler için bakınız. İbrahim Sarmış, Şeytan Üçgeni; Bid'at, Tevessül, Şefaet, S. 137-267.

²⁰ Kızını ateşten kurtarma garantisi veremeyen peygamberimiz, müritlerini cennete sokacağını söyleyen şeyhleri görseydi acaba ne derdi ?!

²¹ Halk arasında çarptığı ve kurtarıcılık yaptığı iddia edile gavslar, şehitler, veliler vs. İslam alemi kan-revan içerisindeyken neredeler, neden Müslümanlar onca kahr altında ezilirken hiç ortalarda görünmüyorlar ve kurtarıcılık yapmıyorlar ?! Hz. Muhammed yıllarca Müslümanlara kan kusturan müşrikleri bir kez olsun çarpmamıştır, en sevdiklerinin öldürülmesini engelleyememiştir durum buyken hala "evliya çarpar ya da kurtarır" şirkine nasıl oluyor da canıyoruz anlaşılır gibi değil ?! Bkz: En'am, 57-58. "Evliya" ve "veli kul" tanımlamalarının Kur'an'daki açılımı için Hüseyin K. Ece'nin, -Kur'an'a Göre Üç Evliya- isimli eserinden istifade edebilirsiniz.

²² Son iki paragrafın daha iyi anlaşılması için Mevdudi'nin -Kur'an'a Göre Dört Terim- adlı eserine bakılabilir.

²³ Allah'ın varlığını kanıtlamak zararlı ve gereksiz bir çabadır. Biz ateizm diye bir şeyin olduğuna inanmıyoruz, bu durumun geçici bir bunalım hali olduğu kanaatindeyiz.

²⁴ Mesela, Şeytan hiçbir zaman "Muhammed eşittir Allah ya da Allah ete-kemiğe büründü falan diye göründü" vs. dememiştir. Tersine şeytan da küfrü reddetmiştir ve küfürden Allah'a sığınmıştır. Bkz: Haşr, 16)

Dini Allah'a Halis Kılmak

"Halis din Allah'a ait olandır" (Zümer, 3) ilkesi, Müslümanın asla zihninden çıkarmaması gereken bir Kur'an gerçeğidir. "Halis", katışıksız, tertemiz, dışarıdan müdahale edilmemiş anlamına gelir. Nitekim "halis sût" derken "su karıştırılmamıştır" demek isteriz. "Dinin Allah'a Halis kılınması" ise inancımızın bidatlerden, hurafelerden, şirkten ve küfürden arındırılmış halde olmasıdır. Şu halde şirk ile bulandırılmış, kirletilmiş din, halis/arındırılmış değildir, halis olmayan din de Allah'a ait değildir ve kurtuluş getirmez.

Atalarının, ecdadının hurafe ve uydurmalarla dolu din anlayışını Kur'an süzgecinden geçirmeden benimseyenler, dini halis olmaktan çıkarmışlar, İslam ile hurafelerin karışıp-sentezlendiği bir din icat etmişlerdir. Halis dinin tek kaynağı Kur'an'dır. Aslı-esası belli olmayan rivayetleri önceleyip, hayatına yön veren ve Kur'an'ı ikinci plana iten kimseler halis din/İslam'dan değillerdir, kendilerine başka din arıyorlar demektir. Kısaca imanı, tevhidi, küfrü, hurafeyi ve bidatleri içinde barındıran geleneksel din anlayışı aslında "şirk dinidir".

Tevhid'e Yabancılaşma "Yüzü-Suyu Hürmetine" Başlar

Halk arasında salih kullar hatırına dua etmek çok yaygın bir adettir. Hemen hemen işitmeyenimiz yoktur. Peki, bu tür dualar ne kadar doğrudur ve bir fazileti var mıdır? Böylesi duaların ve halkı aracı edinmeye yönlendirmenin doğurabileceği sonuçları ne kadar düşünüyoruz?

Şimdi Hanefî âlimlerden İbn Ebî'l-İzz'in yorumunu okuyalım: "*Kişinin, Allah'tan başkasını duasının kabulüne sebep kılması ve onunla tevessülde bulunması caiz değildir. O şöyle demek ister, "Falanca senin salih kullarından olduğu için duamı kabul eyle." Onun Allah'ın salih kulu olmasıyla berikinin duası arasında ne ilgi, ne bağlantı olabilir? Bu, duada taşkınlık yapmaktır. Allah Teâlâ şöyle buyurur: "Rabbimize için için ve yalvararak dua edin. O, taşkınlık yapanları gerçekten sevmez." (Araf 7/55). Bu ve benzeri dualar, sonradan uydurulmuştur. Böyle bir dua ne Hz. Muhammed'den, ne sahabeden, ne tabînden, ne de imamların birinden aktarılmıştır. Allah hepsinden razı olsun. Bu, ancak cahillerin ve bazı tarikatçıların yazdığı tılsımlarda bulunabilir"*²⁵

Yukarıdaki ifadelere aynen katılıyoruz. Bizce muhtevanın aksine yapılacak dualar şirke doğru ilerlemektir, ikinci-üçüncü adımlar ise şirkin içine düşmek olacaktır. Önce üstün görünen isimler hatırına istenir, sonra da doğrudan onlardan istemeye dönüşür.

Allah'ın isimleri Kur'an'da açıklanmışken,²⁶ fanilerin isimlerini kullanarak Allah'a duygu sömürüsü ya da şantaj mı yapmaya çalışıyoruz!?²⁷ Duaları Allah'a yükselten falanın-filanın isimleri değil bizim salih amellerimizdir: "*De ki: 'İster Allah diye duâ edin, ister Rahmân diye duâ edin! Hangisiyle duâ etseniz, işte en güzel isimler O'nundur.'*" (İsra, 110).

"*Temiz ve güzel kelime O'na yükselir; hayra ve barışa yönelik amel de o kelimeyi yükseltir. (Fatr, 10).*

²⁵ Ebî'l-İzz ed-Dimaşkî, (öl. 792/1390) Şerh'ül-Akîdet'it-Tahâviyye, Beyrut, 1408/1988, I, S. 295-297.

²⁶ Yüce Allah'ı isimlerini vesile edinmek için önerebileceğimiz bir çalışma: Mustafa İslamoğlu, 99 Esmâ 99 Dua.

²⁷ Tevessül konusunda daha detaylı bilgi edinmek isteyenler N. Elbani, Tevessül; Abdulhamid el-Eseri, Tevessül isimli eserlere ve Harun Ünal, Uydurma Hadisler, 2. Cilt, 108-142. sayfalara bakabilirler.

"Allah iman edip, salih amel işleyenlerinkine cevap verir, onlara lütfundan daha fazlasını verir..." (Şura, 26).

Allah birilerinin hatırına duaları kabul etmez, bizim salih amellerimize ve samimi yalvarışlarımıza bakar. Kişi Allah'ın azametini, her şeye gücü yettiğine ve aynı zamanda her şeyi bildiğine iman ederse zaten bir başkasının adını kullanma gereği duymaz. Allah'ın isimlerini değil de bir başkasının isimlerini duada kullanmak, adeta Allah'a güvenmemenin farklı bir tezahürüdür.

Neden bir başkasının adını ya da aracılığını karıştırıyoruz ki? Kur'an'daki dua örneklerini incelediğinizde, doğrudan Allah'a yakarılacağı esas son derece açıktır. Hatır gönül işiyle Allah'a dualar kabul ettirilemez. Allah kendisi ile nasıl yakınlık kurulabileceğini açıklamışken, hala araçlar aramaya çalışmak şaşılacak bir durumdur.

Şirki Ayakta Tutan Sapma: Uzak Tanrı İnancı

"Uzak Tanrı" inancı araçları, araçlar da şirki beraberinde getirmektedir. Peki, kendisini Allah'a uzak sayan bir kişi nasıl bir mantık yürütmektedir ve neden bir aracıya gereksinim duymaktadır? Allah ile arasına aracı edinen kişiler kendilerini genellikle şöyle savunurlar:

*"Allah tıpkı bir şirketin müdürü gibidir. Bizim eksiğimiz ve kusurumuz çok olduğundan doğrudan müdürün huzuruna çıkmaya yüzümüz yoktur, müdürün makamı ile aramızda santral, güvenlik, yardımcı, bu müdürün eşi vs. vardır. Pat diye müdürün huzuruna çıkılmaz bu yüzden aradaki araçlara zorunlu olarak ihtiyaç vardır. Onların aracılığı ile işlerimiz yürür, ihtiyaçlarımızı onları kullanarak bildirirsek müdür bu kişileri kırmayacağından onların hatırına isteklerimize olumlu cevap verilecektir."*²⁸

Aşağı-yukarı tüm aracı edinenler benzeri bir gerekçeleri öne sürerler. Ancak bu tür bir kıyaslama her açıdan yanlıştır. Her şeyden önce Allah işlerini tek başına idare edemeyen bir vali ya da müdür değildir. Bu yüzden şirket kurmaz ve yapacağı işler için kimseden yardım almaz, her şeye gücü yetmektedir. Yine Allah'ın santrale ihtiyacı yoktur, zaten her şeyi duyar ve kimseden zarar görmesi söz konusu olmadığından güvenliğe ihtiyacı yoktur. Allah hiç kimsenin duygusal baskısı ile karar vermez ya da verdiği kararı değiştirmez. Konu bu derece açıkken âlemlerin Rabbi olan Allah'ı, yardıma muhtaç olduğunda kendi sıkıntısını bile gideremeyen bir varlıkla kıyaslamak, şirk değilse şirk nedir?!

"Yaratan, yaratamayana benzer mi? Hiç düşünmüyor musunuz?" (Nahl, 17).

O, merhamet edenlerin en merhametlisi olduğu için kulu ile arasına araçlar edinmez ve bizzat kendisi ilgilenir. Sizin aracı edindiğiniz kişilerde O'nun rahmetine muhtaçtır. O, kimseyi dışlamaz tersine yukarıdaki anlayış Allah'ı dışlamaktır, zira artık kişi için önemli olan Allah'ın değil aracı edindiği şahsın rızasıdır. Bu tür örneklemeler ile aracı şahıs zamanla ilahlaştırılıp Allah'ın yerini almakta ve artık doğrudan ondan medet umulmaktadır. Allah yerine Hz. İsa'ya yalvaranların durumu buna örnektir. *Böyle bir örnek vermenin bizzat kendisi, Allah'ı kullara benzettiği için şirktir. Hiç Allah aciz bir müdür ya da valiye kıyas edilir mi? O, bizi bu konuda şöyle uyarmıştır:*

²⁸ Bu anlayışın eleştirisi ve şirk oluşu için bakınız. Elbani, Tevssül, S. 184-188.

"Allah ile birlikte, onlara göklerden ve yerden verecek hiç rızka sahip olmayan ve vermeye de gücü yetmeyenlere kulluk ediyorlar. **Allah hakkında örnekler göstermeyin.** Allah elbette bilir fakat siz bilmezsiniz." (Nahl, 73-74)

İki şey arasında kıyas yapılabilmesi için aralarında birtakım benzerlikler olması şarttır. Kıyaslamayı yapan, her şeyden önce "Allah mı kullarına benziyor yoksa kullar mı Allah'a benziyor ki bu tür bir kıyasa gerek duyuyorsun?" bu sorunun cevabını vermek zorundadır. Allah ile kulları bir benzerlik olamayacağına göre, az önce işaret edilen kıyaslamanın da dinde yeri olamaz. Kur'ân bu konuda son derece açık mesaj vermektedir: "... Kâfirler Rab'lerine (başkalarını) denk tutuyorlar." (En'am, 1). Şirkin bu türü dindar kesim arasında daha yaygındır. Allah'ı yaratılmış varlıklara benzeten her örnekleme şirktir. Yukarıdaki örnekleme açıkça "şirki, şirk ile delillendirmektir." Zira kişinin Allah ile arasında aracı kabul etmesi şirktir, onu savunmak için verilen örnek daha açık şirktir.

Allah hakkında yapılan kıyaslamalar ve akıl yürütmelerin hiçbiri Kur'an temelli değildir. Sadece vehimdir ve kişinin kendi kendisini aldatmak için ürettiği kurgulardır. Allah kendisini tanıtmıştır: "O'nukabul ettikten sonra Allah hakkında tartışanların bütün delilleri Rableri katında geçersizdir, boştur. [O'nun] gazabı üzerlerine çökecektir ve onları şiddetli bir azap beklemektedir" (Şura,16).

Görüldüğü gibi Allah kendisi hakkında akıl yürütmeleri değil, yine kendi kitabını delil kabul etmektedir, Allah böyle kıyaslamaları geçersiz sayıyorsa elbette bizim içinde hiçbir değeri ve anlamı yoktur. Allah kimse ile arasına mesafe koymaz ve yaklaştırıcılar edinmez. O'nunla kulları arasında "ara" yok ki, aracıya gerek duyulsun.²⁹ Söz konusu gerçeklerin anlaşılmasına katkı sağlayacağını düşündüğümüz şu ayetleri tefekkür etmeliyiz:

- "Göklerdeki ve yerdeki her şeyi Allah'ın bildiğini görmüyor musun? Üç kişi gizlice konuşmaz ki, dördüncüleri O olmasın. Beş kişi gizlice konuşmaz ki altıncıları O olmasın. Bundan daha a, yahut daha çok da olsalar, nerede olurlarsa olsunlar, O mutlaka onlarla beraberdir. Sonra onlara yaptıklarını Kıyamet günü haber verecektir. Allah her şeyi hakkıyla bilir." (Mücadele, 7).
- "O, nerede olursanız olun sizinle beraberdir. Allah, işleyip üretmekte olduklarınızı en iyi şekilde görmektedir." (Hadid, 4).
- "Andolsun, insanı biz yarattık ve nefsinin ona verdiği vesveseyi de biz biliriz. Çünkü biz ona şah damarından daha yakınız." (Kaf, 16).
- "Kullarım Ben'i senden soracak olurlarsa, bilsinler ki Ben pek yakınım. Bana dua edenin duasına icabet ederim. Öyleyse onlar da dâvetime icabet ve Bana hakkıyla inanıp tasdik etsinler ki doğru yolda yürüyerek selâmete ersinler." (Bakara, 186).

Konu daha fazla detayı gerektirmeyecek kadar açıktır. Ayetlerin mesajı tefekkür edildiğinde, görülecektir ki aracılık da şirktir. Allah'ı kullarına benzeten her türlü kıyaslama da aynı bir sonuca götürür. Zira "Ona benzer hiçbir şey yoktur. O her şeyi işiten, her şeyi görendir." (Şura, 11). Kişi, Allah ile arasına

²⁹ Aracı-Yaklaştırıcı edinmenin eleştirisi için bakınız: Öztürk, age. S. 34-46.

aracı-yaklaştırıcılar edinerek, Allah'ın uzak olduğunu değil, kendisinin Allah'a uzak olduğunu fiilen kabul etmiş olur.

Aracılık: şirk ve Hurafenin Kurumsallaşmış Hali

Özellikle zor durumda veya dualarda farkında olmaksızın dillendirilen, "yüzü-suyu hürmetine" bağlamındaki dilek ve temenniler, ya da yakarışlar doğrudan şirke kapı aralamaktır.

* Aracı edinen ne kadar masum gerekçeyle bunu yaparsa yapsın, bu anlayış aracı yaptığı kişiye zamanla kutsallaştırmaya ve Allah'ın özelliklerini onda görmeye dönüşmektedir. Sadece Allah'a yakın tek bir kişinin bile aracı edinilmesi, bu kişiye yakın olanların da zincirleme tanrılaştırılmasına neden olmakta ve insan ile Allah arasında "suni tanrılardan oluşan piramidik bir yapı" ortaya çıkmaktadır. Kişi bu sistemdeki yapay tanrılara sürekli kulluk etmekte ve tek ilah inanişını yok etmektedir.

* Aracılık-evliyalık anlayışı şirk dininin en belirgin özelliğidir. Allah böyle bir aracı ihdas etmediği gibi, hiçbir bireyi de kendisi ile arasında aracı olarak görevlendirmemiştir. Aracılık kurumu pek çok hurafenin, insanüstüleştirmenin ve Allah adına yalanlar uyduran birşok kişinin türemesine neden olmaktadır.

* Allah ile insanlar arasına beşeri bir varlığı (velî ya da şeyh) koymak, diğer insanların doğrudan Allah ile irtibatını kesmektir. Allah, kendisi ile kulları arasına aracılar uydurup, kullarını kendisinden uzaklaştırmanı affeder mi?

* Aracı-kurtarıcı inancı Allah'ı sürekli yakan-mahveden gösterirken, araya konulan kişileri kurtarıcı-şefkat edici göstermektedir. Sürekli yakıp-korkutan tanrı anlayışı lütufkâr kurtarıcıların (!) yani suni tanrıların uydurulmasına neden olmuştur.

* Aracı kurtarıcıların varsayıldığı organizasyonlarda Allah -hâşâ- konu mankeni gibi gereksiz ve emekliye ayrılmış olmaktadır, çünkü aracı koyan kişi Allah'ı razı edemeyeceğini düşündüğünden tüm mesaisini Allah'tan başkalarını razı etmekle harcayacaktır.

* Merkezinde aracılık inancı olan dini akımlara dikkat edilirse inanılmaz hurafeler, asılsız uydurmalar aracı kabul edilen şahsı yüceltmek adına uydurulmaktadır. Hurafelerin anlatıldığı kitaplar ve yazarları bu yolla maddi olarak beslenmekte ve tam anlamıyla "Allah adıyla ticaret yani hurafe pazarlama" organizasyonları türemektedir.

* Allah ile aralarına başkalarını koyanlar bu şirk anlayışlarını yayma adına pek çok bidat ve şirk anlayışı neşretmektedirler ve Allah'ın bildirdiği gerçekleri gölgelemekte, toplum zamanla Allah'ın kitabına yabancılaşmakta ve Allah'ın herkes anlasın diye indirdiği kitap anlaşılabilir-karmaşık kabul edilmektedir.

* Aracılık düşüncesine sahip olanlar için araya konulanın rızası, Allah'ın rızasından daha önemlidir. Allah ile doğrudan bağlantı kurmak yerine hiyerarşik bir sistem varsayılarak Allah en üstte kabul edilmektedir. Kişi Allah'a değil, aracı kabul ettiği kişilere yakınlaşmakta ve kendisini bu kimselerin kurtaracağını zannetmektedir. Bu anlayışın adı da "Allah ile aldatmaktır."

* Allah ile kulları arasına konan aracilar Allah'ın doğru anlaşılmasına mani olduğu gibi yine peygamberlerinin de yanlış anlaşılmasına neden olmaktadır. Allah'ın yakın olduğu iddiası ile salih kişiler tanrılaştırılmakta ve üretilen bu yapay aracilar/suni tanrılar tevhidi tanınmaz hale getirmektedir.

* Yeryüzündeki tüm çatışmaların altında aslında Allah ile araya konulan sistem ve kişilerin razı edilmesinin gerekliliği yatmaktadır. Maalesef aynı dinden olanların biri diğerinin aracısını kabul etmediğinden kavga ve anarşi ortamı doğmaktadır.

* Gerçek dinin düşmanlarının en çok kullandıkları malzemeler bu yapay kurtarıcılar hakkında ortaya atılan efsanevi anlatılardır. Zihinler üzerinde uyuşturucu etki yapan bu hurafeler Allah'ın dinini tahrif ettiği gibi bu dine dışarıdan bakanlara da saldırı kapısı aralamaktadır.

Görünen o ki doğrudan Allah'a bağlanmayan aslında şeytana bağlanmış olur, şeytan da onunla kedinin ip yumağı ile oynadığı gibi oynar ve kişiliksiz hale getirir. Aracılık kurumu tam bir sömürü ağı oluşturmaktadır. Allah adına kurulan sömürü şebekesi maddi açıdan da kitleleri kullanmakta "Allah yolunda" yalanıyla oluşa hurafe sektörü "Allah adına soygunculuğa" dönüşmektedir. İslam'ı iğrenç emellerine alet edenler ve bu oyuna şuursuzca alet olanlar elbette pisliktirler. (Tevbe, 28, Yunus, 100)

Allah Sana Yeter Müslüman!

Bir Müslümanın aracilar, kurtarıcılar bulmasına ve ümitsizliğe düşmesine lüzum yoktur, çünkü:

- "Ey Peygamber! Sana ve sana uyan müminlere Allah yeter." (Enfal, 64)
- "Bilen olarak Allah yeter." (Nisa, 70)
- "Şahit olarak da Allah yeter." (Nisa, 79)
- "Vekil olarak Allah yeter." (Nisa, 132)
- "Rabbinizin sizi takviye etmesi, sizin için yeterli değil midir?" (Al-i İmran, 124)
- "De ki: Allah bana yeter. O'ndan başka ilah yoktur. Ben sadece O'na güvenip dayanırım." (Tevbe, 129)
- "Hesap sorucu olarak da Allah yeter." (Nisa Suresi, 6)
- "Gerçek bir dost olarak Allah yeter, bir yardımcı olarak da Allah kafidir." (Nisa, 45)
- "Kullarının günahlarını bilen ve gören olarak Rabbin yeterlidir." (İsra, 17)
- "Koruyucu olarak Rabbin yeter." (İsra, 65)
- "Hidayet verici ve yardımcı olarak Rabbin yeter." (Furkan, 31)

Bir Ayet ve Düşündürdükleri

"Allah'ın ahdini pekiştirdikten sonra bozanlar, birleştirilmesini emrettiği şeyi koparanlar, yeryüzünde fesad çıkaranlar, işte onlar hüsrana uğrayanların ta kendileridir." (Bakara, 27) Allah'ın birleştirilmesini emrettiğini koparanlar kimlerdir?

- Allah ile ilişkilerini koparanlar, Allah ile aralarına aracılar koyup önceliği O'na değil de, O'na yakın varlıklara verenler.

- İnsan ile Kur'an arasına engeller koyanlar. Başka kitaplara, liderlere veya kurumlara yönlendirenler.

- Ayetler arası iç bütünlüğü parçalayanlar, ayetleri cimbızlayıp keyfi alıntılarla zihnindeki manayı ayete söyletmeye çalışanlar.

- İnsanları Allah'a davet etmesi gerekirken başka olağan üstü karakterler üretilip onlardan medet ummaya çağırılanlar.³⁰

İşte bu kişiler Allah'ın istediği bağları koparıp insanları onun dışında veya ona yakın varlıklara kul yapanlardır. Şu ayet bizi daha da düşünmeye itmeli: *"Rabbinizden size indirilene (Kur'an'a) uyun. O'nu bırakıp da başka dostların peşlerinden gitmeyin. Ne kadar da az öğüt alıyorsunuz!" (A'raf, 3)*. Elbette ki, akrabalık bağları ve diğer sosyal münasebetler önemlidir, ancak bu ilişkilerin kopuk olmasının altında yine Allah'ın öncelikli olarak birleştirilmesini istediği bağların koparılması yatmaktadır.

Kitab-ı Mukaddes Şirki Reddeder

Allah indirdiği her kitapta şirki yasaklamış ve tek ilah vurgusu yapmıştır. İnsanların asıl yanıldığı nokta birden fazla Allah'ın olması değil, O'na benzer varlıkların da olduğunu kabullenmesidir. Kendisine şirk koşulan Allah hiç değişmemekte, ancak şirke alet edilen varlıklar, toplumlara ve inanışlara göre sürekli değişmektedir. Konuyla ilgili İncil ve Tevrat'ta yer alan kısımlara kısaca değinmek yerinde olacaktır:

- ... Allah'ımız Rab tek Rab'dir. (Yasa'nın Tekrarı, 6/4).

- ... ya Rab, eşsizdir işlerin. Yarattığın bütün uluslar gelip Sana tapınacaklar, ya Rab, adını yüceltecekler. Çünkü Sen ulusun, harikalar yaratırsın, Tek Allah Sensin. (Mezmurlar, 86/8-10).

- ... Her şeye egemen Rab, bütün dünya krallıklarının tek Allah'ı Sensin. Yeri, göğü Sen yarattın. (Yeşaya, 37/16)

- ... bütün dünya krallıkları Senin tek Rab olduğunu anlasın. (Yeşaya, 37/20).

- Sizi kurtaran, size rahimde biçim veren Rab diyor ki, "Her şeyi yaratan, gökleri yalnız başına geren, yeryüzünü tek başına seren..." (Yeşaya, 44/24).

- İsa ona dedi... "Allah'ımız Bir olan Rab'dir"... Yazıcı ona dedi: "Çok iyi öğretmen, hakikat üzere dedin ki, O Birdir; O'ndan başkası yoktur". (Markos, 12/29-32).

- En önemlisi şudur: 'Dinle, ey İsrail! Allah'ımız olan Rab tek Rab'dir. Allah'ın olan Rab'bi bütün yüreğinle, bütün canınla, bütün aklınla ve bütün gücünle sev'. (Markos, 12/29-30).

- ... Tanrının olan Rab'be tap, yalnız O'na kulluk et' diye yazılmıştır. (Matta, 4/10).

- İsa ona şu karşılığı verdi: "Allah'ın olan Rab'be tap, yalnız O'na kulluk et' diye yazılmıştır." (Luka, 4/8)

³⁰ İlgili ayetin tefsiri için bakınız: <http://www.kurandersi.com/kuran-sohbetleri/2010/bakara-suresi-26-27-ayetler-allaha-teslimiyet.html>.

• ... *İçinizdeki 'ışık' karanlıksa, ne korkunçtur o karanlık! Hiç kimse iki efendiye kulluk edemez. Ya birinden nefret edip öbürünü sever, ya da birine bağlanıp öbürünü hor görür. Siz hem Allah'a, hem de paraya kulluk edemezsiniz. (Matta, 6/23-24).* Tevrat ve İncil şirki reddetmiş olmasına rağmen maalesef Ehl-i Kitap içerisinde şirk anlayışı oldukça yaygındır.³¹

Güncel Şirk Yansımaları ve Söylemleri: “Sanat İçin”

Şirk çeşitli kılıklarda kılıf değiştirerek aramızda gezmektedir ve kıyamete kadar da gezecektir. Gördüğümüz yerde onunla mücadele etmek ve birbirimizi uyarmak hayat boyu görevimizdir. Şimdi güncel bir şirk söylemi ile konumuzu biraz açalım. *“Sanat için soyunmak doğal ve sanatın icrası için gereklidir, her ne kadar her ortamda olmasa da soyunmanın gerektiği yerlerde vardır, burada olmaz başka ülkede olur” vb.*

Şirk öylesine sinsidir ki, size asıl yüzünü elbette göstermeyecektir ve süslü kalıplarda gelecektir. Allah'ın haram kıldığı gayri İslami kılık-kıyafeti sanat için/sanatın rızası için meşrulaştırıp soyunmayı yer yer gerekli ve doğal görüyorsanız, siz “sanat” adını taşıyan sanal bir tanrının kulu olmuş durumdasınız. (Sanata ve sanatkâra değil ona kul olmaya, onu putlaştırmaya karşıyız).

Allah'ın emirleri-yasakları ne coğrafyadan coğrafyaya değişir ne de zaman aşımına uğrar, Hududullah/vahyin ortaya koyduğu sınırlar için *“Bazen uygulanabilir bazen uygulanmaya bilir, çağa göre değişir”* diyorsanız bu dinin evrensellik gerçeğini kabul etmemiş olursunuz.

Şirk fitrata da aykırıdır sanat için soyunmayı mübah sananlar acaba bu soyunma hakkını kendi bayan akrabalarına da verecekler mi? Ayrıca sanat için soyunmayı mübah kılanların cinsel ahlaksızlıklardan şikâyet etmeye hakları yoktur. Bu türlü putlaştırmalar sürdüğü müddetçe ahlaksızlıkların ve diğer toplumsal sorunların önü alınmayacaktır. Hem sanat için soyunmayı gerekli görmek hem de ahlaksızlıklardan şikâyet etmek, şirkin gözleri kör eden bir etkisidir. Şirkin insanı nasıl çelişkiler yumağı içine hapsettiğini görmemek mümkün mü?

Yine aynı şekilde sinema sektörü, tiyatro, şarkı ve özellikle de ilahilerde yer alan bazı şirk lafızlar, şirk inancını normalleştirmektedir ve maalesef bu suç insanları eğlendirme adına yapılmaktadır. Şu unutulmamalıdır, Allah'ın koyduğu bir haram-farz birilerinin hatırına yok sayıldığında şirk meydana gelir. Yukarıda değindiğimiz konu sadece bir örnekti. Herkes işi ve ortamını ilgilendiren ilahi sınırları bilemek zorundadır, aksi halde şirk tehlikesi kapıdadır.

Gizli Şirk - Küçük Şirk / Riya

Allah gizli ve bilinmeyen bir şeye karşı bizi uyarmaz ve hiçbir müşrik bilmeyerek müşrik olmaz tüm şirk koşanlar bilerek ve isteyerek bu suçu işlerler. Allah insanlara şirki tanıma ve sakınma yeteneği verdiği için, “bilmeden müşrik olmak” diye bir durumdan söz edilemez. Dolayısıyla gizli şirk yoktur tersine şirk koştuğunu gizleyenler vardır yani münafıklar. Bu yüzden Allah bile bile şirk koşmayın diye bizi uyarmıştır. (Bakara, 22, 42, Enfal, 27, Ankebut, 47).

³¹ “Muhammed eşittir Allah !”, “Allah ete-kemiğe büründü falan diye göründü”, “Yetiş ya Abdulkadir Geylani” ve “Medet Ya Resullah” gibi ifadeler şirkin zirvesi olduğu gibi, bu ümmet içerisinde Hıristiyanlaşma temayüllerinin bulunduğunu da kanıttır.

Bu noktada “Müslüman görünümlü müşrikler” tabirini kullanmak yerinde olacaktır. Kur’an ayetlerini öylesine istismar ederler ki, siz onları hakiki Müslüman sanırsınız ancak şirkin içinde yüzmektedirler. (Münafikun, 1-4, Bakara, 204-205) İnsan içinde yaşadığı hurafelere ve şirk inanışlara alışınca kendisini doğru yolun tam ortasında sayar. (A’raf, 30) Şirki zamanla özümseyince artık inancını da Kur’an ile sorgulama gereği duymaz ve böylelikle “İmanlı müşrik” olur (Yusuf, 106).

Küçük şirk ise Allah’tan başkasını razı etme maksadı ile amel işleme gayretidir yani gösteriş için. Ancak bu salih ameli açıktan işleme ile karıştırılmamalıdır zira Allah açıkça mallarını infak edenleri övmüştür, biz bu kişilere riyakâr diyemeyiz. (Rad, 22, Bakara, 274).

Riya niyet ile ilgili bir durumdur, kişi salih amel işleme maksadı olmamasına rağmen başkalarına iyi görünmek için bunu yapar. Aslında insan burada Allah’a ibadet yapmaktadır ancak bazı maddi-manevi menfaatler elde etmek istediğinden kendisini bir başkasına da beğendirme çabası içine girer. Kimlerin bu şekilde riyakâr olduğunu ancak Allah bilir, dışarıdan bakarak birileri hakkında riyakâr dersek bunun hesabını Allah’a vermek zorunda kalırız. Kalplerden geçenleri yalnız Allah bilir. (Ankebut, 10, Tevbe, 101).

Fakat yaptığı ibadeti insanların mallarını ve din duygularını sömürmede paravan amacı olarak kullanan ve din istismarını meslek haline getiren kimseler Kur’an tabiri ile “Dini yalanlayan gösterişçilerdir”(Maun, 1-7).

Riyanın şirkten farkı ise şirk tüm amelleri yok eder, riya ise sadece içine riya bulaşan ameli ifsad eder. Ayrıca riyakâr Allah’ın ulûhiyetine ortak koşmaz yaptığı salih amelleri bir başkasına sergileyerek kendi amelini değersiz hale getirir.

Tâğut ve Şirk

Kim tâğutu reddedip Allah'a iman ederse... (Bakara, 256) Hayatın her alanında şirkin ortaya çıkması mümkündür. Tam bu noktada kendisi reddedilmeden imanın gerçekleşmeyeceği “tâğut” kavramına vurgu yapmayı gerekli görüyoruz.

Şu alıntı zihnimizde bu kavramı netleştirecektir: *“Tâğut, kavram olarak manası çok geniş ve şümulü (kapsayıcı F.Ç.) olmakla beraber, Allah'ın hükmüne isyan edip, O'nu kabul etmeme ve insanları isyana sürükleme vasfını üzerinde taşıyan, dolayısıyla bu vasfı, üzerinde bulunduran puttan kâhine, nefisten Şeytan'a, insandan devlete, güçten otoriteye; canlı-cansız, somut-soyut her varlık tâğuttur. Kısa ve öz bir ifade ile yeryüzünde heva ve heveslerine göre hareket ederek, Allah'ın indirdiği hükümlere karşı ayaklanan, O'nun kanunlarını çiğneyen, Allah'ın hakkını gasp eden, dolayısıyla da kendisini Allah'a eş tutmaya çalışarak haddi aşan herşey tâğuttur. Tâğutları destekleyen, onları ölçü alan, onlara sevgi besleyen her insan da Allah'ın kulu değil, tâğutun kuludur.”³²*

Allah’ın bizim için belirlediği ekonomik, sosyal ve bireysel sınırları kabullenmeyen her kişi ya da kurum, bu kavramın anlam sahası içerisindedir. Bu tâğutlara itaat edenler aslında Allah’a iman eden ama başkalarına gönüllü kulluk edenlerdir. Yüce Allah yaşam standartlarımızı belirlemişken, O’nun ölçü ve esaslarını değil de geleneği ve atalarını kendilerine rehber kabul edenlerin atalarının dinini / yaşam biçiminin

³² Bkz: Bakara,256. “Tâğut” kavramının detaylı tahlili için bakınız: Mehmet Kubat, Kur’an’da Tevhid, S: 149-162.

savunma adına peygamberler ile savaşmaktan çekinmeyen müşriklerden hiçbir farkı yoktur.

Allah'ın kitabını hiçe sayıp, atacı-gelenekçi hırsları adına her cinayeti işleyebilen ve cahil kitlelerin gözünde kendini haklı kabul ettirebilenler müşriklerin en fanatikleridir. *"Bu kadar adam bilmiyor da sen mi biliyorsun !?, Biz atalarımızdan, geçmişimizden böyle gördük vs."* kalıplarda yapılan savunmalar bu fanatizmin doğurduğu sloganik söylemlerdir.

Tevhid davetine en fazla kulaklarını tıkayanlar³³ atalarını, geçmişlerini kutsayan, mezheplerini, saltanatlarını ve sömürü sistemlerini kaybetmekten korkanlar olmuşlardır. Anlaşılan o ki; çağlar değişir, yönetimler değişir ama şirk mantığı değişmez!

Bugün Müslümanların hayatlarına yön veren ama içerisinde pek çok gayri İslami unsur ve inanış taşıyan kitaplar, CDler vs. neşriyat da yine bu kapsamdadır. İnsanları Allah'a yakın varlıklardan medet ummaya çağıran, O'nun ilkelerini dışlamaya ve çarpıtmaya çalışan tüm görsel ve yazılı neşriyat ve yapımcıları, "tağutluk" görevi yapmaktadırlar. İslam'ı tanınmaz ve yeryüzünü de yaşanmaz hale getiren zorbalar ile mücadele etmek en temel görevimizdir. İslami ambalajda karşımıza çıkan Müslüman görünümlü din sömürücüleri tağutların en tehlikeli ve sinsi olanlarıdır.

Unutulan Tevhid İlkeleri

*"La İlahe İllallah" "Allah vardır" demek değildir.³⁴ O'na denk, aynı özellikleri taşıyan ve O'nun sıfatlarını üzerinde bulunduran hiçbir varlık yoktur anlamını da içermektedir. **Bizleri Müslüman yapan Allah'ın var olduğuna inanmamız ve ona ibadet etmemiz değildir. Allah'tan başka ibadete layık ilah olmadığına inanmamızdır. Yine tevhid, sayısal anlamda bir Allah'tan bahsetmek değildir, bu zaten tartışmasız bir hakikattir. "Tevhid inancı" Allah'ın hiçbir sıfatında eşi-benzerinin olmadığını, kendisindeki özelliklerin hiçbir yaratılmışta bulunmadığını, tek egemen güç olduğunu kabul etmektir.³⁵***

Yüce Allah'ın ölçülerini, emir ve yasaklarını görmezden gelmek ve karşı tavır almak O'nun otoritesini reddetmektir ve tevhidi ortadan kaldıran bir durumdur. "Allah'tan başka ilah yoktur", "Allah tektir" ve "Tek büyük, Allah'tır" dediğimizde şunları anımsamalıyız:³⁶

- *Allah'ın eşi – benzeri, ortağı, çocuğu, yardımcısı ve bir dengi yoktur, kulları ile arasında hiçbir aracı yoktur, O herkese ulaşır, isteyen herkesi de kendisine ulaştırır, O hiçbir şeye benzemez ve hiçbir şey de O'na bezemez. Allah'ın zatı bölünmez, parçalanmaz ve değişmez. Tek mükemmel O'dur. O'nu tanımlayacak hiçbir örnek yoktur, O kendisini nasıl anlattı ise öyledir.³⁷*

³³ İnançlarının yanlışlığı kanıtlanırsa bile insanlar iki gerekçeyle vazgeçmek istemezler:

A) Toplumun düzeninin ve yaşam tarzlarının değişeceği ve anarşinin hâkim olacağı korkusu.

B) Mevcut makamlarını, menfaat ilişkilerini ve toplum içindeki itibarlarının kaybetme kaygısı. (İsmail Yılmaz, Yüksek Lisans Tezi, Kuran'a Göre Şirkin Sebepleri ve Çeşitleri, S. 68)

³⁴ Mekke'li tüm müşrikler Allah'a inanıyorlardı. (Bkz: Ankebut, 61-63, Lokman,25, Zümer, 38, Zuhuruf, 9,87, Yunus, 31ve Mü'minin, 84-89) Hz. Muhammed ile Ebu Cehil arasında "Allah var mı yok mu ?" tartışması yoktu. Peygamberimizin ateistler ile tartıştığına dair hiçbir rivayet olmadığı gibi Kur'an'da da ateistlerle tartışan peygamber kıssaları yoktur, çünkü ateizm diye bir şey yoktur.

³⁵ Kimse "üç-beş Allah vardır" demez, şirk tek olan Allah'a benzer niteliklere sahip başka kişilerin de varlığını iddia etmektir.

³⁶ Tevhid esaslarının geniş tahlili için bakınız. Süleyman Ateş, Kur'an Prensipleri, S. 7-67; Celaleddin Vatandaş, Tevhid Ve Değişim, S. 53-74.

³⁷ Furkan, 1-3; Hadid, 1-6; Haşr, 22-24; Bakara, 255.

- *Allah'tan başka yaratıcı ve evrenin yöneticisi yoktur, kâinatın tasarrufu sadece O'nun elindedir tüm doğa olaylarının oluşumuna ve gelişimine sadece O müdahale eder*³⁸
- *Allah'tan başka duaları kabul eden, canlıları düştükleri zor durumdan kurtaran ve olağan üstü yollarla yardım gönderip imdatlarına yetişen yoktur. Varlıkların en gizli hallerini, gönüllerde saklı bulunan her düşünceyi ve içinde bulunduğumuz tüm duyguları eksiksiz bilir.*³⁹
- *Cezalandırma ve mükâfatlandırma sadece O'ndan gelir, O'nun olmasını emrettiği her şey olur, olmasını engellediği hiçbir şey olamaz. Allah bizim sahibimizdir ve tüm sahip olduklarımızın asıl sahibi yine O'dur. İbadetleri tek hak eden O'dur. Din sadece O'nundur, yani itikadi esaslarımızı, tüm hayatımıza yön veren emir ve yasakları, haram-helal ve mübah sınırlarını sadece Allah belirleyebilir. Kaynağını Kur'an'dan alan bu din anlayışına "Dini Allah'a Halis Kılma" yani, O'nun tek söz sahibi, ortağı olmayan otorite kabul etme denilir*⁴⁰
- *O'ndan başka şefaathimiz, kurtarıcımız, rabbimiz, ilahımız, melikimiz, koruyucumuz, rızkımızı veren, korktuğumuz, velimiz, vekilimiz, yol göstericimiz, sığınağımız, aydınlık kaynağımız, merhamet edenimiz ve medet umduğumuz hiçbir kimse yoktur.*⁴¹
- *Yaşantımızı düzenleyen emir ve yasakları yalnız O koyar, sorgulanamayan ve ilkeli hareket eden yüce Allah'ın hükümleri her şeyin üzerindedir, O'nun kanunlarını ve ilkelerini kabullenmeyen ya da başkalarını da O'nun gibi sorgulanamaz kabul eden, asla O'na şirk koşuyor demektir. Allah'ın hükümlerini kabul etmeyen kendisine başka bir tanrı arıyor demektir*⁴²
- *Her zaman en yüce olan O'dur, her zaman doğruyu söyler, her şeyi bilir ve görür, gaybı yalnız O bilir, hayat veren de O'dur, hayattan alan da ve diriltecek olan da, tüm varlıklar O'na muhtaçtır, O kimseye muhtaç değildir. Tüm canlı ve cansız her şey, varlığını O'nun koyduğu tabiat yasalarına göre sürdürür ve sonlandırır. Bütün varlıkları şekillendiren, ölçülendiren ve varlık amacını belirleyen O'dur.*⁴³
- *Merhamet edenlerin en merhametlisi O'dur. İnsana her şeyden daha yakındır ve tek dostudur. Güvenilmeyi, sonsuz sevmeyi, ilgi gösterilmeyi, özlenmeyi, kendisi uğruna yaşanmayı ve ölmeyi herkesten fazla hak eden tek varlık Allah'tır. Tek kutsal, övgüyü ve teşekkür edilmeyi tek hak eden O'dur*⁴⁴
- *Din gününün sahibi O'dur, hiç kimseyi hiçbir sıfatına ortak etmez, göklerde ve yerde, dünya da ve ahirette iktidarda olan tek egemen O'dur. Dünyada ve ahirette yargılamayı sadece O yapar. Hiçbir kimse O'nun verdiği kararı bozamaz, değiştiremez ve değiştirmesi için etki edemez. Allah'a karşı aracı edinmek -tevbe edilmezse- affedilemez küstahlıktır*⁴⁵

"La İlahe İllallah" derken, aslında yukarıda dile getirilen hususları kast ederiz. Kur'an'ın vurguladığı tevhidin özü bu ilkeler çerçevesiyle çizilmiştir; ancak "... İnsanların çoğu ayetlerimizden habersizdir." (Yunus, 92).

³⁸ Tevbe, 116; Bakara, 255; Fatır, 40-41; Kasas, 70-73; Rum, 19-27.

³⁹ Al-i İmran, 29; Fatır, 13-14; Neml, 59-65; En'am, 17-18; A'raf, 191-198.

⁴⁰ Furkan, 25-26; Nahl, 49-54; Zümer, 3,11-15, 46; En'am, 95-106.

⁴¹ Melek ya da peygamber de olsa O'na yakın hiç kimse bu özelliklere sahip değildir. Bkz: Zümer, 19, 43-44; En'am, 51; Lokman, 33 Neml, 59-65.

⁴² Tin, 8; Maide, 43-47; A'raf, 54; Nisa, 65; Nur, 46-53.

⁴³ Enbiya, 18-29; Taha, 1-8; Yasin, 81-83; En'am, 2; Kamer, 49; Yunus, 104-109.

⁴⁴ Mü'minun, 116-118; Kaf, 16; Tevbe, 111; En'am, 1, 161-165.

⁴⁵ Al-i İmran, 26-27; Mü'min, 15-21, 61-68; İnfitar, 17-19; Fatıha, 3-4.

Sonuç:

Yeryüzünde kargaşa ve sömürünün kaynağı şirktir. Netice olarak şirk dediğimiz hastalık insanı zavallı, aciz bir hale getirip kendi gibilerinden medet umar duruma düşürmekte, insanın dünyasını ve ahiretini mahvetmektedir. Toplum içerisinde hiyerarşik bir yapı oluşturmakta ve sınıfsal farklılıklar meydana getirmektedir. Şirk Allah ile ilişkilerimizi bozduğu gibi toplumda din sömürüsü ağı oluşturmaktadır.

Yazımızda şirki maddeler halinde açıklamaya gayret ettik. Ancak şunu hiçbir zaman unutmamalym ki, "Şirk Unsurları ve Konuları" belli sayı ve sınırlarla listelenemez, her an farklı bir yapıda karşımıza çıkabilir. Aslında şirk yeni değildir ancak şirke alet edilen araçlar ve kişiler değiştirilir. Efsanevi anlatımlarla yüceltilir ve insanların zihinlerini uyuşturmak için makyaj yapılarak çekici ambalajlarda sunulur. Bu da tevhid bilincinden habersiz olan kişi ve kitleleri hipnoz eder.

Şirk inancına insanları iten asıl neden "uzak tanrı" inancıdır. Küçüklüğümüzden beri bize Allah "çok uzaklarda, cezalandıran, çarpan, yakan ve sürekli tehdit eden" birisi olarak tanıtıldı. Bunu fırsat bilen Şeytan ve yeryüzündeki kardeşleri, Allah'a yaklaşırcı, O'nun elinden kurtaran(!), daha lütfekar ve bize daha yakın araçlar veya yapay tanrılar icat ettiler.⁴⁶

Kişi Allah'ın kendisinden uzak kabul etmekle aslında kendisini müşrik saymaktadır, çünkü Allah şöyle buyurmaktadır: "*Allah da O'nun elçisi de müşriklerden kesinlikle uzaktır.*" (Tevbe,3). Görüldüğü üzere kendisini Allah'a uzak kabul eden kişi farkında olarak ya da olmayarak müşriklerin safına girmiştir.

Kimse Allah'ın ÜZERİNDE bir gücün varlığını iddia etmez, edemez, sorun Allah'ın YANINA başkalarını yerleştirmektir. Şirk, Allah'ın YANINA-YAKININA, Allah'ın DUNU'na (Ahkaf, 4-6⁴⁷) birilerini koymak ve onlar aracılığı ile işleri halletmeye çalışmaktır.

Allah bizden samimi ve gönülden teslimiyet beklemektedir. Mutlu son bu kişilerin olacaktır. (Lokman, 22, Şuara, 89) Yine ayetlerden anladığımız kadarıyla insan da dâhil tüm varlıkların zorunlu ve gönüllü olarak Allah'a teslim olması varlık âleminin tevhidi olmaktadır, bu noktada şirk sadece akidevi bir sapma değil aynı zamanda Allah'ın koyduğu fitrat kanunlarını sabote eden evrensel boyutta bir fesattır. (Enbiya, 21-23, Meryem, 91-93.)

Şeytan'ın ilk insandan beri oynadığı bu oyun, kurtulmak ve ruhsal huzura ermek isteyen bizlere çok cazip ve etkileyici geldi, ama ne var ki bırakın kurtuluşu, insanı köleleştiren şirk daha da kurumsal hale gelerek, kutsadığı varlık için her türlü cinayeti işleyebilecek caniler üretti.

Allah duaları hiç kimsenin hürmetine kabul etmez. O, tüm ibadetleri kendi koyduğu kurallara uygunsuz kabul eder. Birilerinin isimleri ile O'na baskı kurmaya çalışmak en hafif tabir ile haddini bilmezliktir. Allah

⁴⁶ Şirkten kurtulmak için öncelikle "kurtarıcılar" inancından kurtulmamız gerekmektedir.

⁴⁷ Bu ve pek çok ayette دون geçmektedir. دون kelimesi وق 'in zıddıdır, en üst mertebeden beri demektir, ondan aşağıca demektir. Bazıları bunun, ذو 'deki harflerin yer değiştirmesi ile oluştuğunu söylemiştir. ذو = başka anlamına da gelir. En yakın anlamında zarf da olur. Çok yakın anlamına ذو منه denir. Ona önce manasına da verilir. (Firuzabâdî, Kamus Tercümesi, Mütercim = بله Asım, Bahriye Matbaası 1305.) Buna göre ayetlerde geçen الذل دون من ifadesi "Allah'ın yakınından, Allah'tan aşağı, insanlardan yukarı, yani Allah ile insan arasında bir yer anlamına gelir. Müşrikler, bir yönüyle Allah'a, bir yönüyle de kendileri- ne yakın gördükleri, hem Allah'a hem de insana ait özellikler taşıdıklarına inandıkları varlıkları, araya koyarak ilahlaştırır ve onların aracılığıyla Allah'a ulaşmaya çalışırlar. Allah insana şah damarından yakın olduğu için bu inanç, Allah ile ilişkiyi keser ve insanı müşrik yapar. Bkz: Abdulaziz Bayındır, Kur'an Işığında Tarikatçılığa Bakış, S.16.

kulları ile ilişkisini asla kesmez ve sürekli rahmeti ile cevap verir, ancak kullar Allah ile aralarına vasıtalar- vesileler koyarak Allah ile münasebetlerini koparırlar.

Kitab-ı Mukaddes şirki reddeder ve sadece “Tek ilaha kul olma”yı emreder, ama ne yazık ki, Ehl-i Kitap’tan bu emri tutanların sayısı oldukça azdır. Şirk hastalığı onlarda da yaygın durumdadır. İslam’ı Allah’ı sayısal anlamda bir kabul eden/Monotesit⁴⁸ bir din olarak, Yahudilik ve Hıristiyanlıkla eşitlemek asla kabul edilemez. Şirke batan Ehl-i Kitap’ın kahir çoğunluğu tevbe etmediği müddetçe asla muvahhid/Allah’ı birleyen kabul edilemezler.

Tevhid, hayatın her alanını kuşatan ve her an bizi kontrol altında tutan bir inanıştır. Tevhid inancının temelinde Allah’ın otoritesi vardır, her alanda onun emir ve yasakları geçerlidir. Beşeri varlıkların talep veya görüşlerini, Allah’ın emirlerinin üzerinde görmek ya da başkalarının söz ve yazılarını Allah’ın kitabının üzerinde kabullenmek şirkin cinayetini işlemektir.

İslam ümmeti şirk ve hurafe bataklığında kıvranırken bu gidişe sessiz kalmak, atıl-kabuğuna çekilmiş bir şekilde bu felaketi uzaktan izlemek Allah katında büyük bir vebali gerektirmektedir. Allah sadece cumartesi yasağını ihlal edenleri değil sessiz kalanları da helak etmiştir. (A’raf, 163-167)⁴⁹

Elimizde bulunan tüm iletişim araçları ve diğer imkânları kullanıp Allah’ın dinini tanımaz hale getirenlerle mücadele etmemiz asla erteleyemeyeceğimiz vazifemizdir. Zalimlere karşı susmak aslında onların zulümlerine pasif destek vermektir.

Aslında hiç bitmemesi gereken konumuzu zihinlerinizde sürmesi içi bir ayetle noktalamayı uygun görüyoruz: *“Gözünüzü açıp kendinize gelin! Arı duru/halis din yalnız ve yalnız Allah’ındır! O’ndan başkasını veliler edinerek, “biz onlara, bizi Allah’a yaklaştırmaları dışında bir şey için kulluk etmiyoruz.” diyenlere gelince, hiç kuşkusuz Allah onlar arasında, tartışıp durdukları konuyla ilgili hükmü verecektir. Şu bir gerçek ki, Allah, yalancı ve nankör kişiyi iyiye ve güzele kılavuzlamaz.”* (Zümer, 3)

⁴⁸ İslam asla “monoteist” bir din değildir, bu tanım İslam’ı açıklamaz. İslam sadece “tevhid” dinidir. Bkz.

<http://tr.wikipedia.org/wiki/Tektanr%C4%B1c%C4%B11%C4%B1k>

⁴⁹ Ayrıca, Zuhruf, 5, Hicr, 94 ve Hud, 113